

Debreceni Ítéltábla

Fkf.III.541/2022/7.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2022. november 3. napján megtartott tanácsülésen meghozta következő

ítéletet:

A különös kegyetlenséggel, tizennegyedik életévét be nem töltött, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntette miatt fk. Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2022. július 5. napján kihirdetett 20.Fk.10/2021/116. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés d) és i) pontja szerint minősülő emberölés büntette miatt emelt vád alól tekinti felmentettnek.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék elsőfokú ítéletével fk. Terhelt1 vádlottat az ellene a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d), i) és j) pontjai szerint minősülő különös kegyetlenséggel, tizennegyedik életévét be nem töltött, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntette miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség „a vádlott terhére, az ellene emberölés büntette miatt emelt vád alóli felmentése miatt, e bűncselekmény a vád szerinti tényállás alapján bűnösségének megállapítása érdekében és vele szemben javítóintézeti nevelés elrendelése végett” jelentett be fellebbezést.

[3] Fk. Terhelt1 vádlott és védője bűncselekmény hiányában történő felmentés érdekében élt jogorvoslattal.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.280/2022/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással, a vádlott javára tartotta fenn, míg a védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak.

[5] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntető perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárást, az ügyet kellően felderítette, tényállását okszerűen állapította meg, és jutott arra a következtetésre, hogy a vád tárgyává tett terhelti magatartás kétséget kizáró ítéleti bizonyossággal nem nyert bizonyítást.

[6] A vádlott és védőjének felmentés jogcímének megváltoztatására, nevezetesen bűncselekmény hiányában történő felmentés végett bejelentett fellebbezését alaptalannak tartotta.

[7] Kifejtette, hogy a vádlott felmentésére vonatkozó következtetés okszerű, illetve a felmentés jogcíme - nem bizonyított, hogy a bűncselekményt a vádlott követte el - törvényes, azonban a felmentés alapját képező bűncselekmény jogi minősítése módosításra szorul. Nem foghat helyt ugyanis a bíróság – a vádhatósággal megegyező – azon minősítése, hogy a cselekmény védekezésre képtelen személy sérelmére is elkövetett.

[8] Ezen túl rámutatott arra, hogy a bíróság indokolásában nem fejtette ki a vád tárgyává tett emberölési cselekmény különös kegyetlenségének ismérveit.

[9] Indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét akként változtassa meg, hogy a vádlottat a védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetés minősítés mellőzésével a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés d) és i) pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntette miatt emelt vád alól tekintse felmentettnek, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[10] A másodfokú bíróság a védelmi perorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdés alapján tanácsulésen bírálta el.

[11] Az ítéltábla az ügyészi perorvoslat okára és irányára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen felülbírálta. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet

megalapozottságára, bűnösség hiányának megállapítására, a cselekmény minősítésére, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is [teljes revízió]. A Be-ben főszabály a teljes körű felülbírálat, azonban a törvény a korlátozott fellebbezéshez igazodva megteremti a részleges revíziót is büntetőjogi főkérdésekben (pl. szankció). Jelen esetben a védelmi fellebbezés a felmentés jogcímének, az ügyészség módosított jogorvoslata a bűncselekmény minősítésének megváltoztatására irányult. Az utóbbi miatt a korlátozott felülbírálatnak eljárási akadálya volt, ami kötelezően teljes revíziót vont maga után.

[12] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék nem vétett olyan abszolút vagy relatív eljárási hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont, 609. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a)-d) pontok]. Ilyen eljárási hibára nem is történt hivatkozás.

[13] A törvényszék a Be. 163. § (1), (2), (3) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó.

[14] Az elsőfokú bíróság tanúként kihallgatta mindazon személyeket, akik a releváns bizonyítandó tényekről akár közvetve, akár közvetlenül tudomással bírtak. A nyomozás során beszerzett szakértői véleményeket a tárgyalás anyagává tette, illetve a szakértőket a tárgyaláson is meghallgatta. Mindezeket összevetette a vádlott cselekményt tagadó vallomásával, és indokoltan következtetett arra, hogy a vád tárgyává tett azon terhelti magatartás, miszerint „a vádlott a szennyvízakna fedelén lévő betondarabot eltávolította, a fedelet levette, majd kk. tanú²⁵ féltestvérének kezét, lábát megfogva, a sértettet bedobta a derítőbe, és lezárta a derítő tetejét, a biztosító követ is visszahelyezte a tetejére”, kétséget kizáró ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg.

[15] Az ítéleti tényállásból kitűnik, hogy a cselekmény elkövetése előtt a szennyvízaknán egy 65 cm átmérőjű műanyag fedőlap volt, melyet a 2 év 10 hónapos sértett nem tudott volna felemelni. Ebből következően a szennyvízakna tetejének eltávolítása a fiatalkorú sértetten kívüli személy által történt és miután a sértett az aknába került, ezt követően ezen (vagy más) személy visszatette az aknára fedelet. Ezen megállapításokat az ítélet történeti tényállása tartalmazza.

[16] Az elsőfokú ítélet tényállása szerint az eljárás során kétséget kizáró bizonyossággal nem lehetett megállapítani, hogy

- kk. tanú²⁵ szennyvízaknába történő beesését vagy belökését megelőzően a szennyvízakna fedelét ki, mikor és milyen módon távolította el ([40]).

- fk. Terhelt1 vádlott kk. tanú25 kezét, lábát megfogva, a sértettet bedobta a szennyvízagnába ([41]).
- kk. tanú25 szennyvízagnába történő beesését vagy belökését követően a szennyvízagna fedelét ki, mikor és milyen módon helyezte vissza ([42]).

[17] E tényállási részeket az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése útján állapította meg. Ezzel ellentétben az, hogy a sértett halálát nem bűncselekmény okozta, nem állapítható meg. Így a tényállás alapján törvényes a vádlott bizonyítottság hiánya miatti felmentése. Azonban - amint arra a fellebbviteli főügyészség rámutatott -, a vádlott és védőjének felmentés jogcímének megváltoztatására, nevezetesen bűncselekmény hiányában történő felmentés végett bejelentett fellebbezése alaptalan.

[18] Az ugyanis ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, hogy a sértett sérelmére nem történt bűncselekmény elkövetése, így a védelmi fellebbezéssel célzott bűncselekményhiányos felmentési jogcím [Be. 566. § (1) bekezdés a) pont] nem foghat helyt.

[19] A vádlott felmentésére vonatkozó következtetés tehát okszerű, illetve a felmentés jogcíme - nem bizonyított, hogy a bűncselekményt a vádlott követte el - törvényes, azonban a vádhatóság indítványában helyesen mutatott rá, hogy a felmentés alapját képező bűncselekmény jogi minősítése módosításra szorul.

[20] Helyes a bűncselekmény különös kegyetlenséggel és tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetettkénti minősítése.

[21] A Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozat II./9. pontja értelmében a 14. életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölésnél a minősítés szempontjából kizárólag a sértett életkorának van jelentősége, közömbös tehát, hogy védekezésre képes volt-e vagy sem.

[22] A jogegységi határozat II./10. pontja rámutat továbbá arra, hogy a Btk. 160. § (2) bekezdés j) pontja szempontjából védekezésre képtelennek kell tekinteni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére [Btk. 459. § (1) bek. 29. pont]. E minősítő körülmény akkor róható fel, ha a sértett védekezésre képtelensége az elkövetőtől függetlenül állt elő, vagy azt az elkövető az ölési szándék kialakulását megelőzően - az ölési cselekménytől függetlenül - idézte elő. A (2) bekezdés i) és j) pontjában meghatározott minősítő körülményeket tekintve leszögezhető, hogy a tizennegyedik életévét be nem töltött passzív alany önmagában az életkora folytán nem tekinthető védekezésre képtelen személynek. Ebből viszont az is következik, hogy az emberölés i) pont és j) pont szerinti (kétszeres) minősülése nem kizárt, erre akkor kerülhet sor, ha a cselekmény tizennegyedik életévét meg nem haladott életkorú személy sértettje

helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. A törvényhozó ugyanis a tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetést nem hozza közvetlen összefüggésbe a passzív alany védekezési képességével.

[23] Az irányadónak tekintett tényállás alapján nem állapítható meg az, hogy a sértett védekezésre képtelensége az elkövetőtől függetlenül állt elő, mint ahogy az sem, hogy az elkövető az ölési szándék kialakulását megelőzően az ölési cselekménytől függetlenül idézte elő.

[24] Erre tekintettel a cselekmény helyes minősítése a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés d) és i) pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntette. Ezért az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a vádlottat a helyesen minősített bűncselekmény vádja alól tekintette felmentettnek.

[25] Egyebekben az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Debrecen, 2022. november 3.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Horváth Péter s.k. bíró, Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 20.Fkf.10/2021/116. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Fkf.III.541/2022/7. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. november 3.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke